

Anonymiserad version

Översättning

C-511/22 – 1

Mål C-511/22

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

29 juli 2022

Domstol som begär förhandsavgörande:

Landgericht Frankfurt am Main (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

9 juni 2022

Kärande, tillika klagande:

AQ

Svarande, tillika motpart:

trendtours Touristik GmbH

Landgericht Frankfurt [am Main]
[utelämnas]

Beslut

I målet

AQ, [utelämnas] 48167 Münster,

kärande, tillika klagande

[utelämnas]

mot

Trendtours Touristik GmbH [utelämnas], 65830 Kriftel,

svarande, tillika motpart

[utelämnas]

har den 24:e avdelningen för tvistemål vid Landgericht Frankfurt am Main

[utelämnas]

den 9 juni 2022 fattat följande beslut:

- I. Följande frågor rörande unionsrättens tolkning hänskjuts till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande enligt artikel 267 andra stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt [utelämnas]:
 1. Ska artikel 12.2 första meningen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 av den 25 november 2015 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG (nedan kallat paketresedirektivet) tolkas så, att nämnda bestämmelse föreskriver en ytterligare rätt till uppsägning utöver den som föreskrivs i artikel 12.1 i paketresedirektivet, och att de rättsföljder som anges där endast ska tillämpas om resenären uttryckligen hänvisar till bestämmelsen vid tidpunkten för uppsägningen?
 2. Ska artikel 12.2 i paketresedirektivet tolkas så, att skyldigheten att betala en uppsägningsavgift inte upphör om resenären vid tidpunkten för uppsägningen av paketreseavtalet inte anger något skäl för uppsägningen, eller anger ett skäl som saknar samband med oundvikliga eller extraordinära omständigheter?
- II. Målet förklaras vilande.

Skäl:

I.

Bakgrunden till målet är följande.

Klaganden, AQ, bokade den 21 augusti 2019 en paketresa med namnet ”Italien pur in Rom & Sorrent” [”Det äkta Italien i Rom & Sorrent”] för sig själv och sin maka hos motparten, Trendtours Touristik GmbH (nedan kallat Trendtours Touristik). Resan skulle genomföras mellan den 30 mars 2020 och den 6 april 2020. Priset för resan var 1 886,00 euro. På anmodan av Trendtours Touristik gjorde AQ en delbetalning på 325,00 euro.

Den 27 februari 2020 sade AQ skriftligen upp paketreseavtalet. I skrivelsen angav AQ en nära förestående sjukhusvistelse som skäl för uppsägningen. Han sade sig vara beredd att betala en uppsägningsavgift på 25 procent av resans pris, vilket motsvarade 466,50 euro, med avdrag för delbetalningen som han redan gjort. I

samma skrivelse förbehöll han sig rätten att i enlighet med Trendtours Touristik resevillkor ”återkräva avgiften om resan hur som helst inte kan genomföras eller påbörjas på grund av särskilda omständigheter i samband med coronaviruset som för närvarande förekommer i Italien och Tyskland, eller av andra skäl.” AQ betalade det kvarstående beloppet efter avdrag för delbetalningen till Trendtours Touristik.

På anmodan av Trendtours Touristik, som beräknade AQ:s uppsägningsavgift till sammanlagt 471,50 euro, betalade AQ ytterligare 5,00 euro till bolaget.

Därefter ställde Trendtours Touristik in resan ”Italien pur in Rom & Sorrent” som organiserades av bolaget på grund av coronapandemin.

Den 21 mars 2020 krävde AQ skriftligen återbetalning av de belopp på sammanlagt 471,50 euro som han betalat till Trendtours Touristik.

Trendtours Touristik bestred återbetalningskravet.

AQ har gjort gällande att Trendtours Touristik är skyldigt att återbetala de belopp han betalat, eftersom bolaget faktiskt inte genomförde paketresan.

Trendtours Touristik har gjort gällande att AQ sagt upp paketreseavtalet med anledning av sin sjukhusvistelse och att bolaget således har rätt till den avtalade uppsägningsavgiften. Senare inträffade omständigheter kan inte påverka rätten att erhålla uppsägningsavgiften.

Amtsgericht Frankfurt am Main har i första instans ogillat AQ:s talan. Domstolen ansåg att AQ:s uppsägning innebar att Trendtours Touristik fick ett anspråk på betalning av uppsägningsavgiften, vilken bolaget har rätt att kvitta mot AQ:s återbetalningskrav. 651h § punkt 3 BGB är inte tillämplig, då det vid tidpunkten för uppsägningen ännu inte fanns någonting som pekade på att det senare skulle föreligga oundvikliga eller extraordinära omständigheter. Trendtours Touristik rätt till ersättning upphörde inte att gälla i efterhand till följd av att resan faktiskt inte genomfördes.

AQ överklagade Amtsgerichts dom inom tidsfristen. Han anser att det vid tidpunkten för uppsägningen fanns tillräckliga skäl som inom ramen för ett beslut baserat på en prognos pekade på att det skulle föreligga oundvikliga eller extraordinära omständigheter som väsentligen påverkade fullgörandet av resan .

Trendtours Touristik som har bestridit AQ:s överklagande har bland annat gjort gällande att AQ inte har rätt att åberopa 651h § punkt 3 BGB, eftersom han sade upp reseavtalet av andra, personliga skäl, och inte på grund av coronapandemin.

II.

Enligt de tyska bestämmelserna om paketreseavtal kan resenären när som helst före paketresans början säga upp avtalet enligt 651h § punkt 1 BGB. Lagen föreskriver inte att resenären behöver ange något skäl för att säga upp avtalet.

Rättsföljden av en uppsägning är enligt 651h § punkt 1 andra meningen BGB att arrangören förlorar rätten att begära betalning av det avtalade priset. Enligt 651h § punkt 1 tredje meningen BGB kan arrangören begära en skälig ersättning, som enligt 651h § punkt 2 BGB även kan fastställas till ett schablonbelopp i arrangörens allmänna avtalsvillkor. Enligt 651h § punkt 3 första meningen BGB får arrangören dock inte begära ersättning i händelse av oundvikliga eller extraordinära omständigheter på resmålet eller i dess omedelbara närhet och som väsentligen påverkar fullgörandet av paketresan.

Sådana oundvikliga eller extraordinära omständigheter på resmålet som väsentligen påverkar fullgörandet av paketresan förelåg, eftersom resan inte kunde genomföras till följd av coronapandemin, vilken utgör en oundviklig eller extraordinär omständighet.

Enligt lydelsen av de tyska lagbestämmelserna i 651h § punkterna 1 och 3 BGB har Trendtours Touristik inte rätt att begära ersättning på grund av uppsägningen, eftersom lydelsen av 651h § punkt 3 BGB anknyter till de faktiska omständigheterna vid den avtalade tidpunkten för resan. I de tyska domstolarnas rättspraxis och i doktrinen rörande reselagstiftningen uppställs kravet att det ska vara möjligt att på grundval av en förhandsbedömning vid tidpunkten för uppsägningen göra en prognos avseende förekomsten av oundvikliga eller extraordinära omständigheter (se bland andra OLG Hamm dom av den 30 augusti 2021 – 22 U 33/21, BeckRS 2021, 24178; AG Düsseldorf, dom av den 8 februari 2021 – 37 C 471/20, NJW-RR 2021, 930; AG Frankfurt, dom av den 11 augusti 2020 – 32 C 2136/20 –, *juris* punkt 38; AG München, dom av den 27 oktober 2020 – 159 C 13380/20 –, *juris* punkt 19; LG Kassel, dom av den 2 november 2021 -5 0 459/21 –, punkt 35, *juris*; [utelämnas]). Denna uppfattning stöds emellertid inte av den tyska lagstiftningens ordalydelse. Frågan huruvida lydelsen av 651h § punkt 3 BGB är förenlig med artikel 12.2 i paketresedirektivet eller om förnämnda bestämmelse ska tolkas i överensstämmelse med direktivet har uppkommit i en annan begäran om förhandsavgörande som hänskjutits till EU-domstolen med målnummer C-776/21.

Det är emellertid osäkert huruvida AQ med framgång kan åberopa 651h punkt 3 BGB, då han sagt upp reseavtalet av skäl som är hänförliga till honom personligen och som saknar samband med oundvikliga eller extraordinära omständigheter i den mening som avses i 651h § punkt 3 BGB.

Det framgår av omständigheterna i målet att AQ motiverade uppsägningen med en sjukhusvistelse. Det framgår av uppsägningens lydelse att förbehållet om återkrav för det fall att paketresan inte kunde genomföras till följd av coronaviruset inte var

avgörande för uppsägningen, utan att förbehållet endast syftade till att säkra ett betalningsanspråk som AQ ansåg eventuellt, men inte med säkerhet, skulle uppstå.

Enligt lydelsen av 651h § BGB har resenären rätt att säga upp reseavtalet enligt 651h § punkt 1 BGB, vilket antingen får rättsföljderna som anges i 651h § punkt 1 tredje meningen jämförd med punkt 2 BGB (rätt till ersättning) eller rättsföljderna enligt 651h § punkt 3 BGB (rätten till ersättning går förlorad). Det saknar betydelse för nämnda rättsföljders inträde om resenären anger ett skäl till uppsägningen eller inte, vilket innebär att rätten till ersättning går förlorad i förevarande mål oberoende av det skäl som angavs vid tidpunkten för uppsägningen, eftersom paketresan inte kunde genomföras till följd av oundvikliga eller extraordinära omständigheter.

Det är emellertid oklart huruvida artikel 12.1 och 12.2 i paketresedirektivet innehåller en annan föreskrift som avviker från ovannämnda.

Artikel 12.1 i paketresedirektivet föreskriver att det står resenären fritt att säga upp paketreseavtalet när som helst före paketresans början, vilket emellertid medför att resenären blir skyldig att betala en uppsägningsavgift enligt artikel 12.1 andra meningen i samma direktiv. Samtidigt regleras en ytterligare rätt till uppsägning i artikel 12.2 i paketresedirektivet som däremot inte utlöser en skyldighet att betala en uppsägningsavgift, eftersom resenären ska ha rätt till full återbetalning av resans pris i händelse av oundvikliga eller extraordinära omständigheter på resmålet ... som väsentligen påverkar fullgörandet av paketresan. Av formuleringen ”utan hinder av punkt 1 ska resenären ha rätt” är det möjligt att dra slutsatsen att artikel 12 i paketresedirektivet innehåller två separata bestämmelser om rätt till uppsägning, som båda ställer upp olika villkor och även får olika rättsföljder. Om det ska anses föreligga två separata bestämmelser som reglerar en rätt till uppsägning krävs det att resenären i samband med uppsägningen anger vilken av dessa bestämmelser han eller hon anför till stöd för uppsägningen, och det krävs i synnerhet att resenären identifierar de oundvikliga eller extraordinära omständigheter som åberopas för det fall att han eller hon väljer att stödja uppsägningen på artikel 12.2 i paketresedirektivet. Ett sådant krav på resenärens uppsägning kan härledas ur den omständigheten att artikel 12.2 första meningen i paketresedirektivet uppställer vissa villkor (”rätt att säga upp ... i händelse av”) för utövandet av rätten till uppsägning. Kravet kan även härledas ur lydelsen av artikel 12.2 andra meningen i paketresedirektivet, enligt vilken resenären ”[i] händelse av uppsägning av paketreseavtalet enligt denna punkt” har rätt till full återbetalning av alla betalningar som gjorts för paketresan. Avsikten med formuleringen är att den angivna rättsföljden endast ska inträda om resenären säger upp avtalet enligt denna punkt, eftersom resenären själv kan välja om han eller hon vill utöva rätten till uppsägning enligt artikel 12.1 i paketresedirektivet eller rätten enligt artikel 12.2 i samma direktiv. Det följer däremot inte av ovannämnda formuleringar att det ankommer på domstolen att inom ramen för en tvist fastslå att en uppsägning gjorts antingen med stöd av artikel 12.1 eller artikel 12.2 i paketresedirektivet, vilket skulle innebära att en uppsägning som gjorts utan

uttrycklig hänvisning till oundvikliga eller extraordinära omständigheter får de rättsföljder som anges i artikel 12.1 (och inte i artikel 12.2) i paketresedirektivet.

I det nationella målet skulle ovannämnda tolkning innebära att AQ är skyldig att betala ersättning enligt [artikel] 12.1 andra meningen i paketresedirektivet trots att resan inte kunde genomföras till följd av coronapandemin, eftersom AQ angav ett annat skäl för uppsägningen.

Om artikel 12.1 och 12.2 i paketresedirektivet ska tolkas på detta sätt innebär det att även 651h § punkterna 1 och 3 BGB ska tolkas på samma sätt, i överensstämmelse med direktivet, eftersom paketresedirektivet åstadkommer en fullständig harmonisering på unionsnivå (artikel 4 i paketresedirektivet).

[utelämnas] [förfarandet förklaras vilande]

ARBETS-DOKUMENT